

UPPSJÓVARFISKISKAPUR

VIT EIGA OKKARA

Reiðarið hjá Grunnabard søkir landsstýrið um loyvi at fiska makrel, sild og svartkjaft. Tilsamans eini 20.000 tons, sum millum annað skulu fiskast við einum nýggjum skipi, ið reiðarið ætlar at keypa frá samstarvsfeløgum í Hirtshals

Jón Brian Hvidtfeldt

- Her suðuri merkja vit einki til, at nakað pelagiskt virksemi er í Føroyum. Ikki annað enn tað, ið vit sjálvi royna at skapa.

Alex N. Vilhelm, stjóri í reiðarínum South Pelagic og reiðari á Grunnabard, vil sleppa upp í part og fáa lut í stóra ríkidøminum, ið uppsjóvarfiskiskapurin kastar av sær.

Vegurin fram at stóru virðunum hevur higartil verið kringlutur fyri lut-falsliga nýggja felagið við heimstaði í Vági.

Reiðarið byrjaði sitt virksemi við einum royndarloyvi at fiska hvítungsbróðir í føroyskum sjógvi. Fyrsta árið, sum var 2012, leigaði felagið gamla Christian í Grótinum til endamálið, og í fjør keypti reiðarið skipið Grunnabard úr Norra, haðani skipið varð bygt síðst í sjeytiárunum.

- Grunnabard kostaði umleið 11 milliónir krónur at keypa, og harumframt hava vit brúkt nakrar milliónir krónur uppá skipið síðani, sigur Alex N. Vilhelm.

Hóast iløguna í at keypa skip hevði Grunnabard tó framvegis bara royndarloyvið eftir hvítungsbróðuri at dúva uppá.

Tá avtornaði bleiv so sum so við royndarfiskiskapinum. Grunnabard landaði bara tvær lítlar lastir av hvítungsbróðuri, ávíka-

South Pelagic ætlar at keypa hetta skipið til uppsjóvarfiskiskap. Skipið varð sett á sølulistan, tá føroyingar í Hirtshals við Friða Magnussen á odda í fjør útvegaðu sær ein nýggjan "Asbjørn" til sín fiskiskap

vist 17 og 48 tons, ið báðar fóru til Havsbrún.

- Orsøkin til at vit steðgaðu, var at vit mistu allan reiðskapin, sigur Alex N. Vilhelm.

Pengarnir blivu í staðin tjentir í makrel- og silda-fiskiskapi.

- Vit høvdu skip og mann-ing tøka, og reiðarið Thor hevði nøkur loyvi liggjandi. So tað passaði sera væl, greiðir Alex N. Vilhelm frá.

Grunnabard bleiv tí seldur úr Vági til reiðarið í Hósvík fyri 20 milliónir krónur. Undir ymsu feløg-unum hjá Thor var Grunnabard við til at fiska til-samans 20.000 tons av makrel og sild í fjørsummar og -heyst, partvís saman við Sermilik II, umframt at skipið eitt skifti virkaði sum

móttøkuskip fyri Phoenix og Sardin.

Tá vertiðin var av, bleiv Grunnabard seldur aftur til Vágs fyri neyvt somu upphædd, 20 milliónir krónur.

- Reglurnar eru soleiðis, at skip og kvotur mugu hanga saman, og tí bleiv tað gjørt soleiðis, greiðir Alex N. Vilhelm frá.

Reiðarin er sera væl nøgdur við samstarvið við Thor:

- Møguleikin var kær-komin fyri okkum, og ætlanin er at halda fram við samstarvinum við Thor, sigur Alex N. Vilhelm.

Sambært reiðaranum er verandi fiskivinnuskipan trupul fyri tey, sum ætla sær inn í vinnuna.

- Skal tú hava figging til skip, so mást tú hava kvotur

at vísa á. Og skal tú hava kvotur, so mást tú kunna vísa á eitt skip. Men vit eru komnir víðari, millum annað takkað verið góðum samstarvsfeløgum, sigur Alex N. Vilhelm.

Søkja kvotu

Heldur ikki í ár hevur Grunnabard nakað annað at byggja sítt virksemi á enn eitt royndarloyvi eftir hvítungsbróðuri. Tann stóðan skal broytast, stendur tað til reiðaran.

- Jú, vit hava søkt Fiskimálaráðið um silda- og makrelkvotu til Grunnabard. Tilsamans okkurt um 8000 til 10.000 tons. Upp-sjóvarkvoturnar eru stórar, so pláss eigur at vera fyri nýggjum aktørum. Og eisini halda vit tað vera rímligt,

at kvoturnar verða býttar meira javnt út til øll øki í landinum, argumenterar Alex N. Vilhelm.

Sum tað triðja vil reiðarið hava part av føroysku svartkjaftakvotuni, sum í ár er tilsamans 289.000 tons.

- Vit hava søkt um áleið 15.000 tons, svarandi til umleið fimm prosent av heildarkvotuni. Eisini her halda vit tað vera rímligt, at veksandi ríkidømið í svartkjaftinum verður býtt meira javnt millum øll øki í landinum, sigur Alex N. Vilhelm.

Reiðarin peikar á grein-2 í lógini um vinnuligan fiskiskap, sum ásetir at fiskivinnan skal skapa inntøku-møguleikar og møguleikar fyri vinnuligum virksemi kring alt landið.

Enn hevur reiðarið tó

einki hoyrt aftur úr Fiskimálaráðnum.

- Nei, vit hava einki hoyrt aftur. Men vit vænta, at okkurt kemur hendavegin, sigur Alex N. Vilhelm.

Nýtt skip

Hóast South Pelagic tiskil bara hevur eitt royndarloyvi eftir hvítungsbróðuri at halda seg til, í hvussu er á pappírinum, so hevur reiðarið stórar ambítiónir og ætlanir.

- Vit hava ítøkiligar ætlanir um at keypa eitt skip afturat. Keypið er í stoypiskeiðini og figgingin er komin uppá pláss, vátta Alex N. Vilhelm.

Skipið, talan er um at keypa, er í dag ogn hjá føroysku samstarvsfeløgnum hjá South Pelagic í Hirtshals. Talan er um uppsjóvarskipið Asbjørn, sum herfyri fekk navnið Asbjørn Senior. Skipið leyp av og varð sett á sølulistan, tá reiðarið Asbjørn við føroyinginum Friða Magnussen á odda í fjør keypti uppsjóvarskipið Gitte Henning frá reiðaranum í Skagen, Henning Kjeldsen, sum í sínum lagi var í holt við at byggja eina spildurnýggja "Gitte Henning."

- Asbjørn Senior er eitt sera gott skip við stórar maskinorku og góðari køli-skípan. Tað skal eftir ætlan fiska sild, makrel og svartkjaft, sigur Alex N. Vilhelm um skipið, ið lastar umleið 1300 tons.

Royndarfiskiskapur skal gerast varandi

Í ár er triðja árið at South Pelagic hevur royndarloyvi at fiska hvítungsbróðir í føroyskum sjógvi. Royndarætlanin skal eftirmetast í summar, men reiðarið ynskir eitt varandi loyvi

Á sumri í 2011 gav Fiskimálaráðið grønt ljós til tvey reiðari, sum finga loyvi til royndarveidu eftir hvít-ingsbróðuri í føroyskum sjógvi.

Talan var um Northwest Pelagic í Miðvági, sum eigur Atlantsfarið, og South Pelagic í Vági, ið seinni keypti sær Grunnabard til at gera

hesar royndir.

Fiskimálaráðið bygdi sína stóðu á eina meting frá Havstovuni, ið metti grundarlag vera fyri royndarfiski-

skapi við smámeskaðum troli við rist, ið kann síla matfiskin útaftur. Ein røð av treytum fylgdu við royndarfiskiskapinum, eitt nú at eygleiðari frá Fiskiveiðieftirlitinum skal vera umborð, veiðidagbók skal fðrast og skrivlig frágreiðing skal latast Fiskimálaráðnum, tá royndartíðin er av.

Sambært reiðaranum á

Grunnabard hava royndirnar verið góðar.

- Vit høvdu ávísar byrjanartrupulleikar, men vit halda okkum hava staðfest, at tað ber til at fiska hvítungsbróður við rist, sigur Alex N. Vilhelm um royndirnar higartil.

Í 2012 lænti reiðarið gamla Christian í Grótinum til endamálið, meðan Grunnabard gjørdi roynd-

irnar í fjør. Sum sæst í aðrari grein her á síðunum vóru royndirnar í fjør tó sera avmarkaðar. Skipið varð proforma selt til Thor, og fór at fiska sild og makrel.

Í ár hevur Grunnabard gjørt fimm royndartúrar og fiskað tilsamans umleið 1100 tons.

Meðan reiðarin á Grunnabard letur væl at royndun-